

**Orta Karadeniz Bölgesi için Yeni Bir Balık Türü;
Serranus hepatus (Linnaeus, 1758)****Mehmet AYDIN**

Ordu Üniversitesi, Fatsa Deniz Bilimleri Fakültesi, Türkiye.

*Sorumlu yazar tel: +90.0542 435 6280

e-posta: maydin69@hotmail.com

Geliş Tarihi: 03.11.2015

Kabul Tarihi: 09.12.2015

Öz

Serranidae ailesine ait olan *Serranus hepatus* Akdeniz ve Ege Denizi'nde bulunan bir balık türüdür. Karadeniz'in İstanbul Boğazı'na yakın bölgede 2013 yılında, Bulgaristan kıyılarında 2014 yılında ilk defa rapor edilmiştir. Bu çalışmada ise Orta Karadeniz (Ordu) Bölgesi kıyısız alanından toplam boyu 11.2 cm ve ağırlığı 24.6 g olan bir birey Ekim (2015) tarihinde kayıt altına alınmış ve bazı metrik ve meristik özellikleri verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Serranus hepatus*, Ordu, Orta Karadeniz.**Abstract*****A new fish species in the Middle Black Sea coastal area; Serranus hepatus (Linnaeus, 1758)***

Serranus hepatus from Serranidae family is a well-known fish species of the Mediterranean and Aegean Seas. The first record of this fish in the Black Sea environment had been published in 2013 in the vicinity of Bosphorus Strait and followed by another occurrence in 2014 from Bulgarian coast. In this study; a sample of this fish species with 11.2 cm TL and 24.6 g weight, from the coast of Middle Black Sea Region (Ordu), is reported where some of its metric and meristic characters are presented.

Keywords: *Serranus hepatus*, Ordu Middle Black Sea.**Giriş**

Hanigiller (Serranidae) ailesinin bir üyesi olan *Serranus hepatus* (Linnaeus, 1758) Atlantik kökenli bir tür olup Portekiz, Afrika sahilleri, Kanarya Adaları ve Akdeniz'de yayılım göstermektedir (Tortonese, 1986; Bilecenoğlu vd., 2002; Bilecenoğlu, 2009). Kumlu, çamurlu ve deniz bitkilerinin bulunduğu ortam-

larda 30 m ile 100 m derinliklerde yaşadıkları belirtilmiştir (Tortonese, 1986; Golani vd., 2006). Ülkemizde Ege Denizi'nde yaygın bir tür (Bilecenoğlu vd., 2002; Gürkan ve Bayhan, 2010; Irmak, 2006; Keskin, 2010) olmakla birlikte Karadeniz'de ilk kayıt Dalgiç vd. (2013), tarafından İstanbul Boğazı'nın Karadeniz

sahilinde (Şile) verilmiştir. Daha sonra Bulgaristan sahilleri için 2014 yılında ilk kayıt verilmiştir (Apostolos, 2014). Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi için ise türe ait kayıt bulunmamaktadır. Bu çalışma ile Orta ve Doğu Karadeniz kıyısından ilk defa kayıt verilmiştir.

Bu çalışmada bir adet dişi birey 30 Ekim 2015 tarihinde Orta Karadeniz Bölgesi'nde (41° 02' 18.90" K -37° 29' 38.13" D) 15 m derinlikte ticari olarak kullanılan fanyalı uzatma ağları ile sert zemin yapısına sahip alandan örneklenmiştir (Şekil 1).

Tür tespiti Fischer vd. (1987) den yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Yakalanan bireyin total boyu 11.2 cm ve ağırlığı 24.56 g olarak ölçülmüştür.

Ağırlıkları 0.01 g hassasiyetli terazi ile boy ölçümleri cetvel, diğer ölçümler ise kumpas yardımıyla mm cinsinden ölçülmüştür. Örneklenen *S. hepatus* balığının bazı metrik ve meristik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. *S. hepatus* balığının bazı metrik ve meristik özellikleri

Morfometrik ölçümler	Ölçülen Değerler
Toplam boy (cm)	11.2
Toplam ağırlık (g)	24.56
Standart boy (cm)	9.3
Mak. vücut yüksekliği (cm)	3.4
Baş uzunluğu (cm)	3.3
Baş genişliği (cm)	1.8
Burun uzunluğu (cm)	0.8
Postorbital baş uzunluğu (cm)	1.8
Göz çapı (cm)	0.7
Kuyruk sapı yüksekliği (cm)	1
Gözler arası mesafe (cm)	0.6
Yüzgeç ölçümleri	
Dorsal yüzgeç mesafesi (cm)	3.7
Dorsal yüzgeç uzunluğu (cm)	4.7
Pektoral yüzgeç mesafesi (cm)	3.5
Pektoral yüzgeç uzunluğu (cm)	2.3
Ventral yüzgeç mesafesi (cm)	3.4
Ventral yüzgeç uzunluğu (cm)	2
Anal yüzgeç mesafesi (cm)	6.1
Anal yüzgeç uzunluğu (cm)	1.3
Yüzgeç Formülleri	
Dorsal	X 12
Anal	III 7
Line lateral pul sayısı	56

Şekil 1. Örnekleme alanı.

Türün Sistematığı

Subphylum :Vertebrata,
 Superclass :Pisces,
 Class :Actinopteri,
 Order :Perciformes,
 Suborder: Percoidei,
 Family :Serranidae,
 Genus :Serranus,
 Species :*Serranus hepatus* (Linnaeus, 1758)
 (Benekli hani)

Serranus scriba ve *Serranus cabrilla* türleri Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde yaygın türlerdir. *S. cabrilla* daha çok kumlu sert alanlarda sürüler halinde yaşamakla birlikte *S. scriba* daha çok kayalık alanlarda ve çift olarak yaşamaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde çok olmamakla birlikte kayalık bölgelerde rastlanmakta ve kayalık alanlara bırakılan özellikle iskorpit ve eşkina ağlarına hedef dışı ürün olarak yakalanmaktadır (Dr. Mehmet Aydın kişisel gözlem). *S. hepatus* türü *Serranus* cinsinin en küçük bireyidir ve dorsal yüzgeç kısmında yumuşak ışınların başladığı bölgede siyah lekesi vardır. Ventral yüzgeçleri daha

koyu olup, dorsal bölgesinden ventral bölgesine enine uzanan 5 adet kalın ve koyu bant vardır. Solungaç kapağının uç kısmında 3 adet dikensi yapı mevcuttur. Dış görünüşü ile *S. cabrilla* türüne daha çok benzemekle birlikte daha küçük ve enine daha geniştir (Şekil 2).

Dalgıç vd. (2013) dorsal yüzgeç formülünü XIV 8 olarak vermişlerdir. Bu çalışmada ise X12 olarak, Fischer vd. (1987) vermiş olduğu şekildedir. Diğer metrik ve meristik özellikleri Fischer vd. (1987), Gürkan ve Bayhan (2010) ve Apostolos (2014) çalışmaları ile benzerlik göstermektedir.

Dalgıç vd. (2013) ve Apostolos (2014) yapmış oldukları çalışmalara bakıldığında *Serranus hepatus* balık türünün Karadeniz'e adaptasyon sağladığı ve yayılma eğiliminde olduğu düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Apostolos, A. 2014. First occurrence of *Serranus hepatus* in the Bulgarian Black Seacoast. J. Black Sea/Mediterranean Environment. 20(2): 142-146.
- Bilecenoğlu, M., Taşkavak, E., Mater, S., ve Kaya, M. 2002. Checklist of marine fishes of Turkey. Zootaxa 113: 1-194.

Şekil 2. *Serranus hepatus* dişi bireyi.

- Bilecenoğlu, M. 2009. Growth and feeding habits of the Brown comber, *Serranus hepatus* (Linnaeus, 1758) in Izmir Bay, Aegean Sea. *Acta Adriatica*. 50(1): 105–110.
- Dalgıç, G., Gümüş, A. ve Zengin, M. 2013. First record of Brown comber *Serranus hepatus* (Linnaeus, 1758) for the Black Sea. *Turkish Journal of Zoology* 37: 523-524.
- Irmak, E. 2006. İzmir Körfezi'nde dağılım gösteren Benekli Hani Balığı *Serranus hepatus* balığının Bazı Biyolojik Özelliklerinin Araştırılması, Ege Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Fischer, W., Schneider, M. ve Bauchot M. L. 1987. Méditerranée et Mer Noire (Zone de Pêche 37). Fiches FAO d'identification des espèces pour les besoins de la pêche. Rev.1. (2 volumes).
- Gürkan, Ş. ve Bayhan, B. 2010. İzmir Körfezi (Ege Denizi)'nde Benekli Hanıbalığı *Serranus hepatus* (Linnaeus, 1758)'nin Biyometrik Özellikleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir Su Ürünleri Fakültesi Dergisi 6 (1): 14-19.
- Golani, D., Öztürk, B. ve Başusta, N. 2006. Fishes of the Eastern Mediterranean. Turkish Marine Research Foundation, İstanbul.
- Keskin, Ç. 2010. A review of fish fauna in the Turkish Black Sea. *Journal of the Black Sea / Mediterranean Environment*. 16(2): 195–210.
- Tortonese, E. 1986. Serranidae. In: Fishes of the North-Eastern Atlantic and the Mediterranean, Vol.II (Eds., P.J.P. Whitehead, M.-L. Bauchot, J.C. Hureau, J. Nielsen, E. Tortonese) Unesco, Paris.780–792.